

הסטודנט הישראלי

בעיני סטודנטים ישראליים

ענין זה דעה קדומה. אינם בשלבים. אהובה פאסוב: פסוב: לדעתו, יש להבדיל בין פעילות פוליטית לבין מה שקרוי אחרות טובה. איננו חושבת שהסטודנטים צריכים לעצב את פניהם פוליטית — אך כך בוצע אנשים משכילים הם חייבים לתת דוגמה לאחרות טובה. איננו חושבת שהם עושים זאת. אני אפילו חושבת שפעילות פוליטית של סטודנטים איננה בטרם זה כלל אם זה רצוי שהם ישפיעו על מהלך העניינים בחברה ובמדינה. אחרי הכל, אלה אנשים "חצי אפויים". הם זקוקים לתקופה נוספת של גיבוש פנימי (חברי הצוות האחרים חולקים בקריאות ביניים על גישה זו).

יניס בבעיות חברתיות ומדינה יותר מאשר, נגיד, סנדלרים — וזה סביר כי הם קוראים יותר. אין פירוש הדבר, כי זה צריך להתבטא בפעילותם בתור סטודנטים. בסופו של דבר, הם מאורגנים בתאים פוליטיים ממש כמו סנדלרים. איננו חושב שהעדר פעילות משה להם מעיד על אדישות. אם התגלה אינו בעיה גורלית — הם יירתמו לפעילות. אילו הייתה הפליה נגד איננו מלחמה בלתי צודקת. אילו נוצר מצב כמו באינדונזיה — לא היו עומדים מנגד. קריאת ביניים: אחת מציג את המציאות שלנו: כאילו המדינה הייתה אגודת סטודנטים, ואין בה בעיות. שוב: איננו חושב שצריך לצר פות מהסטודנטים לפעילות בכל

הצעת חקיקה די משמעותית לאחד מסעיפי התקנון של אגודתנו. בה קנו עכשיו כתוב, כי פעולת האגודה תיעשה "ללא כל מצע אידיאולוגי פוליטי" לחלוקה. יכול על פי תקנון זה לבוא סטודנט נאצי וצטטר להגן על זכויותיו. החקיקה שאנו מציעים מפריד בין מטרות ועקרונות וקובע, כי האגודה תקיים פעולתה ברוח מגילת זכויות האדם של א"ם ומגילת העצמאות של מדינת ישראל.

מבנה המוסדות לקיי
משה בקר: אמורים כי הסטודנטים נדמים לבעיות ציבוריות, ויש בזה אמת. הסיבה היא בהעדר מסורת. בעובדה שהסטודנטים באי

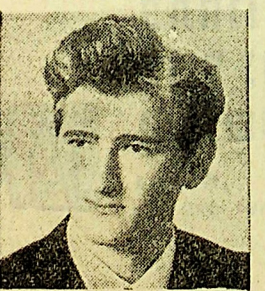
א. מיניפור

לומדים בשביל תעודה

רץ לא שינו שום דבר ולא השפיעו על שום דבר בחיים הציבוריים. לדעתנו, גורמת לכך המסגרת של פעילות הסטודנטים, שיש בה חיי קיו של המסגרת הכללית מבחינה מלגתית ואיבון המסגרת של עצמאות. במידה שיש פעילות, היא באה, מלמעלה למטה ולא להפך. העסקנים מחליטים ובאים לשכנע את ציבור הסטודנטים ואין שום התערבות בין הסטודנטים עצמם. זה אמור אפילו בעניינים הנגונים להם עצמם, לא כל שכן בעניינים בעלי אופי חברתי כללי. לדעתנו, הכרח לשבור את הקפאון של הזמן להשפיע על ענייני ציבור הוא דווקא בתקופת הלימודים — כאשר יש עוד מרחק ועדיין לא שקעו דברים משפחה. הסטודנטים צריכים להיות גורם משני. משה בקר: שאלת ביניים: האם הסטודנטים הם גורם מתקדם או שמרני?

משיבים אחדים: הם בכ"ל גורם. יש לסטודנטים, "אח"מאג" ציבור שהם משכילים, שהם המעניינים בבעיות כלליות ונכרי נים להשפיע עליהן. אין בסיס מציאותי לזימון זה.

הרכב המוסדות פגום
דן קורן: בכל הנוגע לדווקא עניינות, דומה כי הסטודנטים דווקא

משה בר

אין מסורת

מגלים התעניינות בענייני ציבור, אלא שהענין הוא איננו מוצא ח"ר גום בפעולות. לדעתנו, לא מבנה המוסדות אשם בכך אלא הרכבם, פשוט, העסקנים אינם נותנים לפעילות טובה להתפתח. לדידנו, הרוב הגדול של עסקני הסטודנטים הם סטודנטים קריאטיבים ולא הייתי רוצה לראותם כמנהיגים. יש, כמובן, סטודנטים בעלי חזון ורעיון — אבל אלה בדרך-כלל קצת תמהו, גים, הם בטלנים ואינם מסוגלים להרים שום ענין. לדעתנו, עסקני הסטודנטים הם סוג ג', סטודנטים רבים יכולים לפעול פעילות ציבורית ממש. למסורת הכללית, כי הם נתקלים בחומת הסטודנטים. היתר אים המפלגתיים, הכוללים יותר ממסגרות אחרות לשפע פעילות ציבורית — הם תאים מאובנים בגלל הנהגתם.

הדרך הממוסדת — היחידה
דן קורן: עסקני הסטודנטים מנותקים מהציבור שלהם. על שביח החלטות תשעה אנשים, זה גלשאל את החברים, וככה זה בכל ענין אחר. שום זאת אין מה שרשעוה טוב יותר מזה של ה"מוסדות הקיימים". כי אין דרך אחרת אלא המוסדות. המוסדות, העצום של הסטודנטים להשפיע על ציבורית אינו בא לידי ביטוי, אולי צריך להסמך לפחות חלק מהסיבות בהווה הסטודנטים הישראליים רובם אינם חיים בקאמפוס, ולכן היותם סטודנטים אינו בהכרח חוויה אלא תפעולה מכוח עצמה. איננו חושב שהתאחדות הסטודנטים שים צריכה או יכולה לנקוט עמדה בשאלות פוליטיות. זה ענין לתיאשים.

פעילות לא חברתית
תום שגב: הסטודנטים מתעני

הסטודנט הישראלי לומד על מנת להשיג תואר; אין לו זיקה נפשית או חברתית למוסד שבו הוא לומד; הוא אדיש בעניינים ציבוריים; עסקניו בדרך-כלל שאפתניים ודבקו בהם תכונות העסקנות השליליות; הקשר עם הסגל האקדמי רופף מאוד.

בקיים כללים — כללים מדי — זוהי התמונה המצטיירת מתאורים על דמותם של הסטודנטים בארץ. אם אין בתמונה זו משום חידוש — הרי היא גם אינה שנויה במחלוקת של ממש. היא לא היתה שנויה במחלוקת מעשית גם בצוות שהתכנס בשבוע שעבר בבית "דבר" לשיחה על נושא זה, בהנחיית חנה זמר.

לעומת זאת, היו הדעות חלוקות בשאלות אחרות — כגון, האם המצב הקיים רצוי או לא, האם הסטודנטים הישראליים מוכנים לקבל כל שוג עבודה כדי לממן לימודיהם? והאם סטודנט, בכלל, יכול במידה מספקת כדי שהשפעתו על החיים הציבוריים תהיה רצויה?

השתתפות בשיחה:
אהובה פאסוב, האוניברסיטה העברית, לומדת צרפתית ואיטלקית, שנה שלישית.
תום שגב, האוניברסיטה העברית, הסטודנט ומדעי המדינה, שנה שלישית; עורך "ניצוץ".
דן קורן, האוניברסיטה העברית, לומד כלכלה ומדעי המדינה, שנה שלישית.
אריאל רוזן-צבי, אוניברסיטת בר-אילן, לומד ספרות שנה רביעית; עורך "בתקול", לומד גם משפטים בשולחן האוניברסיטה העברית.

הפעילות דלה — אך האם זה שרירותי?

המנחה: השאלה שיגרתית למדי: אילו אינטרסים ציבוריים יש לסטודנט הישראלי, האם, איכפת לו, האם הוא רואה את עצמו, בתור אדם צעיר ומשכיל, כנושא שלחוח מיוחדת בחברה?

הקיינות שלילית
אריאל רוזן-צבי: אין לי ציבור סטודנטים ציבון פוליטי מיוחד משל, ואין לו שאיפות אחרות מאלה המצויות בציבור בכלל. הסטודנטים, בדרך-כלל, נגררים אחרי המציאות והייתי אומר שהם מגלים כוח הקיינות שלילי — גם מבחינת החלוקה המפלגתית, תחת, וגם מבחינת דפוסי הפעילות. רוב הסטודנטים, לדעתי, אינם בעניינים במיוחד בעניינים פוליטיים ומדיניים. הם באים ללמוד — וגם זאת את המידע, ולעס' לעס' קנים אצא הדרך: רוצים "לפנות" יש לראשית הממשלה. לדעתנו, סטודנט חייב ללמוד, ללמוד בא"מ, ולא להפגין ולחלוק על עצמו מות ולתוצאות גילוי דעת ששאר העיסוקים הפוליטיים, במידה נשאר מע קולם של סטודנטים, מבחינה מפלגתית, הרי אלה דווקא הקבר

עם זאת מרגישים אנחנו שאולי הגישה טכנית למדי, ולכן הכנו

עניינות, דומה כי הסטודנטים דווקא

ברמינו ושמו בילוי
מאת נ. עברון
הערכה זוהי אומדת בקרוב ל-20,000 את מספר הסטודנטים שהורחבו, המהמרים בחל אבוב ובסביבתה בלילות שבת, סטודנטים אלה, המבילים את כל השבוע בסטודנטים, בהדרגה צומצמת ובחורים שבלשכות העסקאות, רר אים את סוף השבוע כזמן שנועד שמעב בריאות בלילות חברתי, ה"כיר עמו התפתחות מתחלפות כדור ואבן-אורא — גם ממעק המיוחד שקיבלו מאבא בארוחת לילה השבת.

בלי-ישבת ונוחיה עם תלמידי הסטודנטים והתנועה למדי-השבת ב"תלמידי וברושלים, השקועים ראש ורובם בלימודים, את ספריהם המעודנים ויוצאים בלילות, אך אם כי הסטודנטים שלנו רוכז תרין לא אהת בתארים כ"נוער דיסקוטקים" (דור אספרסו), סר רם מצאו את הדרך לבלות כי רוחם.

בתלמידי, פרט למועדונים ה"יודעים לקהל הרחב" (ב"חזקת"), ערב-ראיונות ולחם בחיפה ר"מועדוני לילה ולחם שהפרטות מ"ציה בכיסים קיימים כמה וכמה מועדונים, המכריזים על עצמם כ"מועדוני סטודנטים", מ"עון כוח פועל באוניברסיטת תל אביב, בבית הסטודנטים הסטודנטים, וקורא לעצמו "בר מיני", בדורם העיר, אזורי-המלגה אלו, למי התנועה הגדולים, פועלים עוד כמה מועדונים, הקמים ר"השמות: "ברברים", "ברבוב", "בראריין", "זנובר", "סוף ה" מועדוני עור.

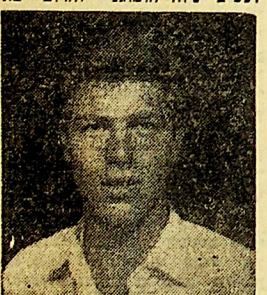
מועדונים אלה נושאים לעתים קרובות את שם הסטודנטים ל"שוא. בתוך הדוחק הנורא. האופי ייני לאולמיהם. קשה לעתים קרובות למצוא סטודנט אחד לרפור אה, ותקלה האופייני הוא בעיקר נעיר-רברים ותלמידית-כיון, ש"מושך אותם בידור דיסקוטקים ש"ציור כותרת שדוק מוסק ריח של עילית חברתית, הנהגות ה"

הקשר עם המוסד — רופף

המנחה: האם הסטודנטים נשארים קשורים למוסד שלהם גם כנמר לימודיהם? האם הם מסייעים לו, מסייעים בו — כפי שמקובל בארצות אחרות?

והוא צריך לקבל מה שמכתיבים לו מגבולות בלי ערעור והסתייגות, גם זה פוגם בקשר. ונוסף לכך, כפי שכבר צויין, אין שום מצב, מחוץ למוסד בין סגן האקדמי לבין הסטודנט.

קנה-המדידה: השפעה
אריאל רוזן-צבי: נדמה לי שאחם מדברים על קשר בעל ביוטי חיצוני. השאלה, לדידו, היא זו: באיזו מידה נשאר לסטודנט משהו מתקופת לימודיו מעבר לידעו. האם המצבים שפועלים עליו? האם ירצה להבוגר לפנות למורה שלא כאשר תתעורר אצלו בעיה מוסרית או מקצועית? באיזו מידה חוקק חוקיית הלימודים מב"חית התפיסה הממשלתית וההכור נה לדרוך בעתיד?

א. מיניפור

קשר של השפעה

מאותו אקלים רוחני — יש קשר בין המרצים לבין הסטודנטים, ה"מוסד מקנה ערכים לחיים, והקשר גם נשאר. אני לומד גם בשולחן האוניברסיטה העברית בחל"אביב ויש זה לא קיים. אני חושב כי זה ייעלם גם בבר-אילן, מכיוון שהמוסד גדל והופך המוני. דן קורן: איננו בטוח, אם הקשר בכלל הוא דבר נחוץ וחיוני. במידה שידוע לכך, נשמר קשר הבורגנים עם המוסד, רק אם הם נשארים שקטנים לו מבחינת התצ"סוקה.

מצוקה בתעסוקה — ובררנות

המנחה: השאלה האחרונה נוגעת לתחום רגיש: האם הסטודנט הישראלי איננו "מפונק" כלשהו? האם איננו נוטה להיעור יותר מדי בכיסו של אבא ובובר את העבור שבהן הוא מוכן לממן את לימודיו?

אהובה פאסוב: בשום אופן. בירושלים עובדים כ-40 אחוז מהסטודנטים. לפי דעתי, הם אינם ביום לשום עבודה. סטודנטיות מר כנות לעבוד אפילו כחורות-בית, גם אם הם מבית אפיד. התנהגותם באה דווקא מהחורים.

קצת יותר מסובך, כי תמניתי-הלי מודים נוקשה. בדרך-כלל מעדיפים עבודות לא לפי מידת הכבוד ה"מחלוקת איתן לא לפי מידת ה"מורה שמקבלים בעדה. אהוד מיניפור: בטכניון יש עכשיו 40 הצעות עבודה ל-150 מועמדים לעבודה. בדרך-כלל מעדיפים יינים לעבוד רק במקצוע. אני די מסכים להנחה שהסטודנטים ביש ראל נוטים לסמוך על עזרת ההור"ים, כולל וזוגות צעירים. דוד ירד: הצענו לנו תסער קה לסטודנטים, במסגרת עבודות יומיות, בסקיף תפונים. כמעט לא היו מועמדים. כאשר הצענו לתת לנו את העבודה היומית בשביל עבודות משרדיות היו מועמדים יד והותר. אני מסופק מאד אם נכון התואר ששמענו כלל שסטודנט נכון לכל עבודה אלא שהיא אינה מצויה. לפי הנוסיון שלי בלשכת התעסוקה של הסטודנטים בחל"אביב, יש בררנות.

דן קורן

עסקנים מסוג ג'

תום שגב: סטודנטים באים ב"אחר חצות הלילה כדי להיר"שם ללשכת העבודה של הסטודנט. אבל יש מצוקת תעסוקה בירוש"לים. הם אינם ביום לשום עבודה. פוכנים לרחוץ מכונות של "אגד",

עיתון דבר 4/12/1967 [מדור - דבר הסטודנט]

הסטודנט הישראלי בעיני סטודנטים ישראליים

הסטודנט הישראלי לומד על מנת להשיג תואר ; אין לו זיקה נפשית או חברתית למוסד שבו הוא לומד ; הוא אדיש בעניינים ציבוריים ; עסקניו בדרך-כלל שאפתניים ודבקו בהם תכונות העסקנות השליליות ; הקשר עם הסגל האקדמאי רופף מאד בקווים כלליים – כלליים מדי – זוהי התמונה המצטיירת מתיאורים על דמותם של הסטודנטים בארץ . אם אין בתמונה זו משום חידוש -- הרי היא גם אינה שנויה במחלוקת של ממש. היא לא היתה שנויה במחלוקת בצוות שהתכנס בשבוע שעבר בבית "דבר" לשיחה על נושא זה **בהנחיית חנה זמר**

לעומת זאת , היו הדעות חלוקות בשאלות אחרות – כגון : האם המצב הקיים ראוי או לא ; האם הסטודנטים הישראליים מוכנים לקבל כל סוג עבודה כדי לממן לימודיהם ? והאם הסטודנט , בכלל , "בשל" במידה מספקת כדי שהשפעתו על החיים הציבוריים תהיה רצויה ? השתתפו בשיחה :

אהובה פאסוב , האוניברסיטה העברית , לומדת צרפתית ואיטלקית שנה שלישית
תום שגב , האוניברסיטה העברית , היסטוריה ומדעי המדינה שנה שלישית , עורך "ניצוץ"

דן קורן , האוניברסיטה העברית , לומד כלכלה ומדעי המדינה , שנה שלישית
אריאל רוזן-צבי , אוניברסיטת בר-אילן לומד ספרות שנה רביעית , עורך "בת-קול" לומד גם משפטים בשלוחת האוניברסיטה העברית בתל-אביב
דויד ידיד , אוניברסיטת תל-אביב , לומד כלכלה ומדעי המדינה , חבר ועד אגודת הסטודנטים ויו"ר אגודת סטודנטים חברי ההסתדרות
משה בקר , הטכניון , גמר הנדסת בניין וממשיך לתואר שני , חבר ועד האגודה עוסק בענייני חוץ
אהוד מיניפז , הטכניון , לומד הנדסת תעשייה וניהול שנה רביעית , סגן יו"ר אגודת הסטודנטים

[**הבאנו כאן את השאלות שהציגה חנה זמר ואת תשובותיו של אריאל רוזן-צבי . שאר התשובות ניתן לראות בסריקת העיתון**]

חנה זמר : השאלה שיגרתית למדי : אילו אינטרסים ציבוריים יש לסטודנט הישראלי , האם "איכפת לו" , האם הוא רואה את עצמו בתור אדם צעיר ומשכיל , כנושא שליחות מיוחדת בחברה?

אריאל רוזן-צבי :

אין לציבור הסטודנטים צביון פוליטי מיוחד משלו , ואין לו שאיפות אחרות מאלה המצויות בציבור בכללותו . הסטודנטים , בדרך כלל , נגררים אחרי המציאות והייתי אומר שהם מגלים כוח חקייני שלילי – גם מבחינת ההתחלקות המפלגתית , גם מבחינת דפוסי הפעילות הפוליטית. רוב הסטודנטים , לדעתי , אינם מעוניינים במיוחד בעניינים פוליטיים ומדיניים . הם באים ללמוד – וגם זאת לא תמיד עושים . לעסקנים אצה הדרך : רוצים "לקפוץ" ישר לראשות הממשלהלדעתי , סטודנט חייב ללמוד , ללמוד באמת , ולא להפגין ולחתום על עצומות ולהוציא גילויי דעת ושאר העיסוקים הפוליטיים . במידה ונשמע קולם של סטודנטים , מבחינה מפלגתית , הרי אלה דווקא הקבוצות הקיצוניות שנשמעות בקול הרם ביותר

חנה זמר : האם הסטודנטים נשארים קשורים למוסד שלהם גם בגמר לימודיהם? האם הם מסייעים לו , מסתייעים בו – כפי שמקובל בארצות אחרות?

אריאל רוזן-צבי :

נדמה לי שאתם מדברים על קשר בעל ביטוי חיצוני . השאלה לדידי היא זו : באיזו מידה נשאר לסטודנט משהו מתקופת לימודיו מעבר לידיעות . האם המרצים משפיעים עלי? האם ירצה הבוגר לפנות למורה שלו , כאשר תתעורר אצלו בעיה מוסרית או מקצועית? באיזו מידה חזקה חוויית הלימודים מבחינת התפישה המחשבתית וההכוונה לדרכו בעתיד ? אני חושב שבאוניברסיטת בר-אילן - שבדרך כלל הרכב הסטודנטים שלה הומוגני והרוב בא מאותו אקלים רוחני - יש קשר בין המרצים לבין הסטודנטים , המוסד מקנה ערכים לחיים , והקשר גם נשאר . אני לומד גם בשלוחת האוניברסיטה העברית בתל-אביב ושם זה לא קיים . אני חושש שזה ייעלם גם בבר-אילן , מכיוון שהמוסד גדל והופך להמוני .